



КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2024 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

для студентів

спеціальності

014 Середня освіта

освітньо-професійної програми

Образотворче мистецтво

освітньо-професійного ступеня


фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № <u>14.09/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
 (підпис)	 (прізвище, ініціали)
« _____ »	26 <u>24</u> р.

Київ-2024

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

для студентів

спеціальності	014 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Образотворче мистецтво
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1301

Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 23 р.

Київ-2023

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

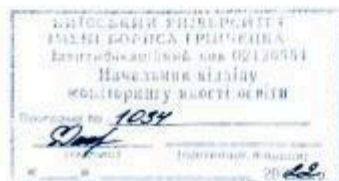
для студентів

спеціальності *014 Середня освіта*

предметної спеціальності *014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)*

освітньо-професійної програми *Середня освіта (Образотворче мистецтво)*

освітньо-професійного рівня *фаховий молодший бакалавр*



Київ – 2022

Розробник: Юлія Володимирівна Шеменьова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Юлія Володимирівна Шеменьова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

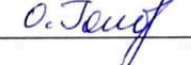
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 31 серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії  Ольга ОВЧАРЕНКО

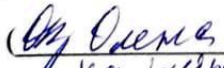
Робочу програму перевірено
_____ 2022 р.

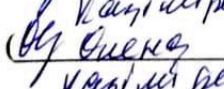
Заступник директора

з навчально-методичної роботи  Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи  Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. ( Олександр), «30» серпня 2023 р., протокол № 1

на 2024/2025 н.р. ( Катерина), «28» серпня 2024 р., протокол № 9

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
Вид дисциплін	Нормативна, спецкурс	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розділом:	2	
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин, у тому числі:	90	
Аудиторні	22	20
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	—	
Самостійна робота	21	21
Форма семестрового контролю	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є адаптація студентів освітньо-професійної програми 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) до навчального середовища університету (коледжу); формування в них потреби у професійному розвитку, що може бути реалізовано за умов розуміння першокурсниками особливостей майбутньої професії та самоорганізації педагогічної діяльності.

Основні завдання дисципліни:

- надання теоретичних основ;
- ознайомлення студентів зі змістом, основними формами, методами, засобами навчання та виховання у закладі вищої освіти;
- оволодіння першокурсниками навичками роботи в команді;
- опанування знаннями про структуру, зміст, специфіку майбутньої професії;

- засвоєння змісту педагогічної та мистецької діяльності, її суспільного значення.

Дисципліна «Вступ до спеціальності», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	1-6
ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	1-6, с.о., МК
ЗК5	Здатність до міжособистісної взаємодії	1-6
ЗК6	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	1-6, МК
ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	4-5
ЗК8	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології	1-6
<i>Спеціальні компетентності</i>		
СК3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей	1-4, с.о.
СК5	Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі	1-6, с.о., МК
СК11	Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності	4-6
СК17	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	3-6
	Уміння організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи	4-6, с.о.

	Володіння теоретичним апаратом з дисципліни «Вступ до спеціальності»	1-4, МК
	Уміння аналізувати твори образотворчого мистецтва	5-6, с.о.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни студент:

- аналізує можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб (РН3 ОПП);
- застосовує міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі (РН6 ОПП);
- застосовує інновації у професійній діяльності (РН11 ОПП);
- володіє понятійним апаратом з дисципліни «Вступ до спеціальності»;
- розуміє сутність навчального процесу в закладі вищої освіти;
- вміє організовувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проєкти, проводити майстер-класи, бути наполегливим у досягненні поставленої мети і нести відповідальність за якість виконуваної роботи (РН17 ОПП);
- знає історію становлення та розвитку професійної художньо-педагогічної системи освіти на теренах України, зміст сучасних вимог до підготовки фахівців з мистецькою педагогічною освітою;
- розуміє зміст нормативних документів, що регламентують базову середню освіту.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		Разом	Лекцій	Практичних	Самостійних
	1	2	3	4	5
Змістовий модуль I «Я – студент»					
1	Студент та освітнє середовище університету	13	4	2	7
2	Організація навчального процесу в закладі вищої освіти	14	4	4	6
3	Особливості роботи в команді. Саморозвиток студента	16	4	4	8
	Модульний контроль	2			
	Разом за I модуль	45	12	10	21
Змістовий модуль II «Професійна діяльність»					
4	Специфіка професійної діяльності вчителя образотворчого мистецтва	13	4	2	7
5	Професійна компетентність та імідж вчителя образотворчого мистецтва	15	2	4	7
6	Особливості професії художника та мистецтвознавця в українському культурному середовищі	15	4	4	7
	Модульний контроль	4			
	Разом за II модуль	45	10	10	21
	Разом за навчальним планом	90*	22	20	42

* – із врахуванням МКР (4 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I «Я – студент»

Потрапивши до закладу вищої освіти, студент має ознайомитись з історією його становлення, ідеєю, місією, ідейним лідером і здобути базові навички та знання для успішного навчання. Розглянути основні засади роботи в групах, самостійної роботи й електронного навчання.

Лекція 1–2. Студент та освітнє середовище університету. Витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка

Життєвий і творчий шлях Бориса Дмитровича Грінченка. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету. Хронологія основних подій історії Університету. Символіка Київського університету імені Бориса Грінченка. Структура Університету.

Ключові слова: університет, інститут, коледж, структура, письменник, поет, прозаїк, драматург, перекладач, лексикограф, громадський діяч.

Практичне заняття 1–2. Ідея університету. Витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету.

Рекомендована література: [1; 6].

Лекція 3–4. Організація навчального процесу в закладі вищої освіти

Я – студент. Соціальний статус студента. Особливості студентської діяльності, засоби її оптимізації. Престижність вищої освіти. Ефективність діяльності студента. Діяльність студента у ЗВО. Права й обов'язки студентів-грінченківців. Перспективи щодо працевлаштування по закінченню Університету (коледжу). Студентська група, як різновид соціально організованої групи людей. Етапи її становлення. Особливості поведінки членів студентської групи. Конфлікт і способи його вирішення.

Сутність та особливості Болонського процесу. Кредитно-модульна система організації навчального процесу. Форми організації навчального процесу. Контроль успішності студентів.

Ключові слова: студент, соціальний статус, самооцінка, професійне самовизначення, академічна група, лідер, конфлікт, Болонський процес, кредит, навчальний план, навчальна програма, змістовий модуль, лекція, заняття, індивідуальна робота, модульно-рейтингова система оцінювання знань.

Практичне заняття 3–4. Організація навчального процесу в закладі вищої освіти.

Рекомендована література: [1; 6].

Лекція 5–6. Особливості роботи в команді. Саморозвиток студента

Командна взаємодія, творчий і навчальний потенціал. Основні показники ефективної командної взаємодії. Процес формування команди. Особливості роботи в команді. Перевага прийняття групових рішень.

Постановка та досягнення життєвих цілей. Формування нових корисних звичок, що допоможуть досягти успіхів у майбутній професійній діяльності. Формування професіоналізму. Значення особистісного та професійного самовизначення. Самопізнання та самооцінка. Роль самоорганізації у навчальному процесі.

Ключові слова: команда, командна взаємодія, студентська група, корпоративна культура, проблемна ситуація, групове рішення, проєктне завдання, лідер, професійний розвиток, модель професіонала, самооцінка, саморозвиток, самоорганізація, успіх.

Рекомендована література: [1; 2; 3; 6].

Змістовий модуль II «Професійна діяльність»

Лекція 7–8. Специфіка професійної діяльності вчителя образотворчого мистецтва

Особливості впливу творів образотворчого мистецтва та їх роль у житті людини. Процес створення візуального художнього образу.

Виникнення та становлення педагогічної діяльності. Непрофесійна педагогічна діяльність. Зміст, види, функції, специфіка та типові завдання професійної діяльності сучасного вчителя образотворчого мистецтва, його права й обов'язки. Творчий характер педагогічної діяльності. Сучасні вимоги до педагогічної діяльності.

Ключові слова: художній образ, мова образотворчого мистецтва, професійне становлення вчителя, художньо-педагогічна діяльність, педагог, учитель.

Практичне заняття 5–6. Створення проєкту мистецького заходу (групова робота).

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6].

Лекція 9. Професійна компетентність та імідж вчителя образотворчого мистецтва

Проблеми підготовки вчителя, його професійного становлення та професійної компетентності у системі ступеневої підготовки фахівців з мистецькою педагогічною освітою. Гуманістичний тип педагогічної культури, її цінності. Основні характеристики особистісно-орієнтованої педагогічної культури. Основні складові педагогічної культури: гуманістична педагогічна позиція й особистісні якості, професійні знання та культура, педагогічне мислення, професійні вміння та творчий характер педагогічної діяльності, саморегуляція особистості.

Рівні педагогічної культури – високий, середній, низький, їх характеристика.

Ключові слова: компетенція, компетентність, спеціалізація, персоналії, культура, педагогічна культура, імідж, складові педагогічної культури, рівні педагогічної культури.

Практичне заняття 7–8. Педагогічна етика і такт вчителя образотворчого мистецтва. Імідж сучасного вчителя.

Рекомендована література: [2; 3; 6].

Лекція 10. Особливості професії художника та мистецтвознавця в українському культурному середовищі

Особливості підготовки художників і мистецтвознавців в українських та європейських ЗВО. Проблеми працевлаштування митців в українському культурному просторі. Культурно-мистецькі заклади-партнери Київського університету імені Бориса Грінченка (Мистецький Арсенал, Український культурний фонд, галерея «Митець»).

Ключові слова: мистецтвознавець, художник, НАОМА, інститут мистецтв, доктор філософії, доктор мистецтвознавства, галерея, Український культурний фонд, Спілка художників України, рівні підготовки, візуальний аналіз творів мистецтва.

Практичне заняття 9–10. Провести розгорнутий візуальний аналіз творів мистецтва (на вибір) діючих художніх виставок.

Рекомендована література: [2; 5; 6; 7].

Плани практичних занять

Змістовий модуль I «Я – студент»

Практичне заняття 1–2. Ідея університету. Витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка.

Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету

План

1. Становлення та розвиток ідеї Університету
2. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні
3. Система освіти України, її структура
4. Витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка
5. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету

Рекомендована література: [1; 4; 6].

Практичне заняття 3–4. Організація навчального процесу в закладі вищої освіти

План

1. Нормативні документи, які визначають організацію навчального процесу – навчальний план, навчальна програма, розклад навчальних занять.
2. Форми організації навчального процесу у ЗВО: лекції, семінарські, практичні заняття, консультації, колоквіуми, індивідуальні заняття, педагогічна практика.
3. Види контролю результатів навчальної діяльності студентів. Форми організації та методи контролю, діагностики знань й умінь студентів у ЗВО.
4. Кредитно-модульна технологія навчання й оцінювання навчальних досягнень студентів.

Рекомендована література: [1; 4; 6].

Змістовий модуль II «Професійна діяльність»

Практичне заняття 5–6. Створення проєкту мистецького заходу

(групова робота)

План

1. Розробка тематики, назви та цілей мистецького заходу.
2. Створення плану-реалізації мистецького заходу.
3. Презентація та захист проєкту.

Рекомендована література: [2; 3; 4; 5; 6].

Практичне заняття 7–8. Педагогічна етика і такт вчителя образотворчого мистецтва

План

1. Специфіка професійної діяльності художника, вчителя образотворчого мистецтва.
2. Педагогічна етика вчителя образотворчого мистецтва.
3. Поняття педагогічного такту.
4. Педагогічний такт вчителя образотворчого мистецтва.
5. Сутність поняття «імідж педагога».
6. Структура іміджу професіонала (зовнішні та внутрішні компоненти).

Рекомендована література: [2; 3; 5; 6].

Практичне заняття 9–10. Розгорнутий візуальний аналіз творів мистецтва (на вибір) діючих художніх виставок

План

1. Обрати дві виставкові експозиції для аналізу.
2. З кожної експозиції обрати по два твори мистецтва.
3. Створити план аналізу творів мистецтва.
4. Виконати розгорнутий візуальний аналіз творів мистецтва (2 сторінки А4 у форматі Microsoft Word).

Рекомендована література: [2; 3; 5; 6; 7].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	6	6
Робота на практичному занятті	10	4	40	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	–	–	95	–	101
Максимальна кількість балів: 196					
Розрахунок коефіцієнта: 1,96					

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I «Я – студент»

Самостійна робота 1. Студент та освітнє середовище університету

- Опрацювати Закон України «Про вищу освіту». Завдання освіти які стоять перед сучасними ЗВО
 - Практикум 1
- Рекомендована література: [1; 4; 6].

Самостійна робота 2. Організація освітнього процесу в ЗВО

- Сутність організації навчально-виховного процесу в ЗВО, права й обов'язки студентів
 - Практикум 2–3
- Рекомендована література: [1; 4; 6].

Самостійна робота 3–4. Особливості роботи в команді. Саморозвиток студента

- Робота з електронними каталогами бібліотек

- Практикум 4–5

Рекомендована література: [1; 2; 4; 6].

Змістовий модуль II «Професійна діяльність»

Самостійна робота 5. Специфіка професійної діяльності художника, вчителя образотворчого мистецтва

- Презентація Powerpoint «Професія художника, вчителя образотворчого мистецтва очима першокурсника»

- Практикум 6–7

Рекомендована література: [1; 2; 3; 5; 6].

Самостійна робота 6. Професійна компетентність. Імідж сучасного художника, вчителя образотворчого мистецтва

- Есе на тему «Образ сучасного вчителя образотворчого мистецтва»
- Таблиця характеристик рівнів педагогічної культури

Рекомендована література: [1; 2; 3; 5; 6].

Критерії оцінювання самостійної роботи

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 5 балів.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться у формі тестових завдань та презентації групових проєктів і робіт виконаних студентами протягом семестру.

Форма проведення: практична

Максимальна кількість балів: 25

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів</i>
I. Початковий	5–10	Студент не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів</i>
II. Середній	10–15	Студент має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані вміння та навички, під час відповіді допускає суттєві помилки; планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
III. Достатній	15–19	Студент володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; за зразком самостійно виконує практичні завдання передбачені програмою.
IV. Високий	20–25	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.

Таблиця переведення балів

	Оцінка за 100-бальною шкалою	
A	98–100	зараховано
	94–97	
	93–90	
B	89–86	
	85–82	
C	81–75	
D	74–69	
E	68–65	
	64–60	
Fx	59–35	
F	34–20	
	19–1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Вступ до спеціальності»

Разом: 90 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., самостійна робота – 42 год, модульний контроль – 6 год.

Тиждень												
Назва змістового модуля	Змістовий модуль I «Я – студент»							Змістовий модуль II «Професійна діяльність»				
Теми лекцій	Студент та освітнє середовище університету			Організація навчального процесу в закладі вищої освіти		Особливості роботи у команді. Саморозвиток студента			Специфіка професійної вчителя образотворчого мистецтва		Професійна компетентність та імідж вчителя образотворчого мистецтва	Особливості професії художника та мистецтвознавця в українському культурному середовищі
Теми семінарських занять	Ідея університету. Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка. Ім'я Бориса Грінченка в назві Університету			Організація навчального процесу у закладі вищої освіти				Створення проекту мистецького заходу (групова робота)		Педагогічна етика і такт вчителя образотворчого мистецтва. Імідж сучасного вчителя	Розгорнутий візуальний аналіз творів мистецтва (на вибір) діючих художніх виставок	
Самостійна робота	Практикум 1.1, 1.2	Завдання освіти в сучасних ЗВО	Гімн КУБГ	Практикум 2, 3	Права й обов'язки студентів у ЗВО	Практикум 4, 5	Робота з електронними каталогами бібліотек	Практикум 6, 7	Презентація «Професія-художник»	Есе «Образ сучасного вчителя ОМ»	Характеристика рівнів пед.культури	
Підсумковий контроль	Тестові завдання							Презентація групового проекту				

8. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Коберник О. Технології: підручник. Київ. Літера ЛТД, 2011. 160 с.
2. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Київ. «КСД», 2012. 384 с.
3. Мазоха Д. На шляху до педагогічної майстерності (Вступ до спеціальності). Навчальний посібник. Київ. Центр навчальної літератури, 2005. 168 с.
4. Мадзігон В. Технології: підручник. Київ. Педагогічна думка, 2011. 172 с.
5. Масол Л. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія / Л. Масол. Київ: Промінь, 2006. 432 с.
6. Сходинки до зростання. Практикум до навч. посіб. «Я – студент» / Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Морзе Н. В. та ін.; за заг. ред. Огнев'юка В. О. Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 84 с.

Додаткова література:

7. Козлов Г. Замах на мистецтво. Київ. Art Huss, 2020. 322 с.
8. Кузьменко Г. Вступ до спеціальності: образотворче мистецтво. Модуль 2: навч. посіб. / Г. В. Кузьменко, Р. М. Силко. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 108 с.
9. Семиченко В. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб. К. Вища школа, 2004. 335 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>, (дата звернення 06.08.2022).
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnrb.gov.ua/, (дата звернення 04.06.2022).
3. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>, (дата звернення 05.07.2022).